

Wat gebeurt er in de kwb?

40.000 leden! Hebben kwb, KAV en KAJ samen nog slechts 40.000 leden? Volgens Patrick Develtere – intussen nieuwe voorzitter van het ACW – is “40.000” het ledenaantal dat kwb, KAV en KAJ samen “bijna” bereiken. Als we tenminste de aantekeningen van Guy Tegenbos in *De Standaard* van 10 maart 2010 bij een interview met de nieuwe voorzitter moeten geloven, maar dat doen we deze keer dus niet: Tegenbos moet ergens een foutje gemaakt hebben. Alleen al de kwb telde op 16 april 2010 meer dan dubbel zoveel leden, namelijk 88.744.

“Dat is makkelijk,” zeggen criticasters, “daar zitten 25.000 partners en 6.000 meerderjarige nog thuis wonende kinderen bij!” Ze hebben gelijk: sinds enkele jaren vraagt de kwb aan de partners en de meerderjarige kinderen of ze ook lid van de club willen worden (gratis!) en daar wordt redelijk massaal gebruik van gemaakt.

“Heeft manlief aan zijn vrouw en kinderen wel gevraagd of ze lid willen worden?,” is de volgende opmerking. Ze kunnen gelijk hebben: kwb’ers die enthousiast (willen) zijn over het ledenaantal van hun afdeling zullen wel eens voortvarend te werk gaan. Hoe dan ook, op de ledenlijsten van de kwb staan de namen van 25.000 vrouwen en 6.000 jongeren en de afdelingsbesturen maken daar goed gebruik van: ze spreken die mensen aan om mee te werken en op heel wat plaatsen lukt dat nog ook.

Even terzijde: in de sociaal-culturele wereld wordt al jaren gezegd en geschreven dat de bete-

kenis van lidmaatschap aan het wijzigen is en dat klassieke verenigingen zich moeten aanpassen: ze moeten beseffen dat tijdelijke en lichtere banden met een vereniging de nieuwe trend zijn en dat het gedoe met lidgeld en lidkaarten eigenlijk passé is. Is die visie op lidmaatschap enkel interessant in het kader van sociologische studies en experimenten? Of is de kwb volop bezig het oude en het nieuwe mooi te combineren? Momenteel wordt er 57.000 keer ‘klassiek’ lidgeld aan de kwb betaald en daarrond zit een kring van 31.000 anderen die er ook bijhoren.

Terug naar de openingsvraag: wat gebeurt er in de kwb? Tien dagen na de publicatie van het artikel in *De Standaard*, en uiteraard volledig los ervan, organiseerde de kwb een Algemene Vergadering die we graag – vanuit kwb-oogpunt dan toch – als historisch willen omschrijven. Kijkt u even mee?

Vrijwilligers aan de basis zijn vandaag beter gediend met rechtstreekse ondersteuners en met specialisten in bewegingsuitbouw.

Zes pistes

De Algemene Vergadering heeft zes pistes vastgelegd die de structuur en de werking van de kwb grondig veranderen.

Meest in het oog springend is wellicht dat een flink pak structuren en functies verdwijnen, zoals de provinciale verbondssecretariaten en de verbondelijke administraties (5), de functie van verbondssecretaris (5), de functie van nationale pastor (1) en de functie van nationaal stafmedewerker (10). Zijn al die mensen ander werk aan het zoeken? Niet allemaal: 15 afdelingsondersteuners¹ zullen samen met vrijwilligers elk zo'n 50 plaatselijke afdelingen voor hun rekening nemen. U leest het goed: er zijn in de kwb meer dan 700 plaatselijke groepen die dergelijke ondersteuning helemaal waard zijn. Ze vormen ons belangrijkste kapitaal: velen binnen en buiten de Beweging geven zich daar niet altijd rekenschap van. Die 15 zullen van thuis uit werken, hun werkterrein valt ongeveer samen met dat van een ACW-verbond. Ze worden op hun beurt geholpen door 2 coaches, die voor sturing, evaluatie en bemoediging verantwoordelijk zijn.

Naast die 15 + 2 komt er een groepje van zes dat zich uitsluitend toelegt op het oprichten van nieuwe kwb-werkingen en het intensief vernieuwen en verjongen van bestaande kwb-afdelingen. Doel is dat zij nauw samenwerken met het ACW en de drie mensen van het gemeenschappelijk ACW-Project Basiswerking, dat wij mee als ons kwb-project beschouwen. Ja natuurlijk hadden

we liever veel meer mensen ingezet voor het veldwerk. Maar we botsen op financiële grenzen: in september vorig jaar telde de kwb nog 94.729 leden, nu zijn het er 6.000 minder. De bijdrageverhoging van 23 naar 25 euro was blijkbaar voor velen de aanleiding om af te haken. Daarbij komt dat onze beleidsplannen ondanks hun AAA+ ratings niet de beloofde subsidiestijgingen opleveren en dat onze jarenlange inspanningen om werklozen via het DAC-statuut aan de slag te houden vermoedelijk vanaf 2011 zullen afgestraft worden met een flinke houw in ons budget. Bovendien hebben we geleerd dat de meerwaarde van vijf provinciale verbondelijke teams voor de kwaliteit van het veldwerk vermindert wanneer die teams te klein worden, en dat vrijwilligers aan de basis vandaag beter gediend zijn met rechtstreekse ondersteuners en met specialisten in bewegingsuitbouw.

De staf op het algemeen secretariaat van de kwb maakt plaats voor een "cel sociaal-cultureel werk", waarin iemand gekozen wordt om onder meer verantwoordelijk te zijn voor de inspiratiewerking, plus een "cel communicatie en return", die de kwaliteit van wat er tussen leden, bestuursleden en hun beweging te communiceren valt moet verbeteren. De stap om van de functie van pastor en van penningmeester geen voltijdse beleidsfuncties meer te maken, was al eerder gezet.

Opvallend is uiteraard ook dat kwb naar één centrale administratie overschakelt en op een ACW-medewerker beroep doet om met de boek-

De uitstoot van broeikasgassen moet wereldwijd rond 2020 van een stijging omgezet zijn in een daling. En dat is compleet onhaalbaar indien de geïndustrialiseerde landen niet vijf jaar vroeger pieken.

houding te helpen. Alle garanties zijn voorzien om de kwaliteit van de administratie en van de service aan de afdelingen te waarborgen.

De omschakeling waar de kwb tegen de zomervakantie van 2011 mee rond wil zijn is geen pijnloze operatie: het personeelsbestand, dat de voorbije jaren reeds met negen personen afgeslankt was, moet verder krimpen; de voorbije zestien jaar is er gewerkt vanuit provinciale secretariaten en die zullen nu verdwijnen. Maar (bijna) iedereen beseft dat de Algemene Vergadering van 20 maart de best mogelijke opties voor de toekomst gekozen heeft.

Nieuwe visie op sociaal-cultureel volwassenenwerk

De Algemene Vergadering van 20 maart heeft niet alleen structurele beslissingen genomen, maar - en dat is nog veel belangrijker - ook inhoudelijke keuzes gemaakt. De belangrijkste is wellicht dat de plaatselijke afdelingen zich willen opstellen als bondgenoot voor buurtinitiatieven die de kwaliteit van het samenleven beslissend kunnen beïnvloeden.²

Voor het eerst duikt nu in het vijfjarenplan van de kwb de optie op bewust een rol te spelen in de trend-

breuk die nodig is om de opwarming van de aarde met meer dan 2° C te voorkomen. Voorbij de 2° C wordt de opwarming immers onbeheersbaar en onomkeerbaar. Een overdreven ambitie voor een klassieke vereniging zoals de kwb? Misschien. Alle bondgenoten zijn welkom. Maar het is in elk geval duidelijk dat sociaal-cultureel verder werken alsof er niets aan de hand is, geen optie is. Lokale gemeenschappen spelen namelijk een cruciale rol in de ommekeer die nodig is. Zonder breder draagvlak komen de politieke beslissingen om te herverdelen en duurzaam te produceren en te consumeren er nooit. De tijd om met een redelijke kans de 2° C-doelstelling nog te halen wordt heel kort: de uitstoot van broeikasgassen moet wereldwijd rond 2020 van een stijging omgezet zijn in een daling. En dat is compleet onhaalbaar indien de geïndustrialiseerde landen niet vijf jaar vroeger pieken.

Wanneer we het in de arbeidersbeweging over een 'herneming van de economie' en 'behoud van concurrentiekracht' hebben, staan we hier niet genoeg bij stil. Hoe ziet volledige tewerkstelling en sociale zekerheid eruit in deze context? Er zijn nog wel wat bakens te verzetten. Zal de kwb in staat zijn daar mee een duwtje aan te geven? Ik hoop het voor mijn kinderen en kleinkinderen.

1. Veertien VTE.

2. Zeven Nieuwe Richtpunten, zie *De gids op maatschappelijk gebied*, september 2002.